

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НЕДОЛІКІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

PROBLEMATIC ISSUES OF INTERACTION BETWEEN STATE AUTHORITIES AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES: WAYS TO OVERCOME SHORTCOMINGS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Стешенко Т.В., к.ю.н.,

доцентка кафедри державного будівництва

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Голуб А.С., студентка II курсу факультету прокуратури

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Стрельник В.В., студентка II курсу факультету прокуратури

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Поняття «взаємодія» у науковій літературі визначається як організаційні, комунікативні, технічні, управлінські зв'язки, які встановлюються між елементами системи управління. Це поняття широко використовується у різних галузях суспільних, правничих, управлінських наук. У науковій статті розглянуто ряд актуальних питань взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування, як спеціального виду управлінських правових відносин, роль яких полягає у вирішенні спільних завдань та цілей, на засадах рівності та оптимального співвідношення інтересів у сфері державного та муніципального управління, які виражаються у поєднанні ресурсів, узгодженні та координації дій учасників цих відносин. Актуальність дослідження даної теми на сьогодні є досить важливим етапом, який полягає в тому, що розширенню демократичної основи державної влади сприяє взаємодія органів державної влади з органами місцевого самоврядування, що в свою чергу забезпечує реалізацію конституційного права громадян на участь в управлінні державними справами. Розвиток суспільних інтересів забезпечує саме ця взаємодія, що в певній мірі сприяє розвитку демократичного суспільства, а отже забезпечує стабільний, стійкий розвиток держави і суспільства. У статті розглянуто досвід Української держави та зарубіжних держав щодо організації місцевого самоврядування, який свідчить про тісний взаємозв'язок та взаємозалежність саме управлінських і державних засад. При дослідженні даного питання також було звернено увагу на загальні політико-правові, духовно-культурні, соціально-економічні основи, які є підґрунтями для побудови української держави та місцевого самоврядування. Розглянуто закріплення на законодавчому рівні принципів організації й діяльності органів державної влади і органів місцевого самоврядування, в особливості: гласність, законність, народовладдя, виборність представницьких органів, їхня незалежність і самостійність один від одного, а також від суспільних об'єднань, оптимальне поєднання централізації й децентралізації.

У ході дослідження встановлено, що реформа децентралізації влади в Україні – це певне відображення внутрішньої правової та інституційної системи врядування всередині держави, а також рівня дотримання прав і свобод людини. Слід зазначити, що актуальність цієї статті зумовлена передусім тим, що місцеве самоврядування визнано одним із найефективніших інструментів народовладдя, а Україна, як держава з європейським вектором розвитку, прагне перейти до нової, більш досконалої моделі організації її суспільно-політичного та економічного життя.

У сучасному світі, де глобалізація та розвиток інформаційних технологій активно впливають на всі сфери суспільного життя, ефективність взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування стає ключовим чинником у забезпеченні та подальшому розвитку Української держави.

Ключові слова: органи державної влади, органи місцевого самоврядування, муніципальне управління, демократичне суспільство.

The concept of 'interaction' in the scientific literature is defined as organisational, communicative, technical and managerial relations established between the elements of the management system. This concept is widely used in various fields of social, legal and administrative sciences. The article examines a number of topical issues of interaction between public authorities and local self-government bodies as a special type of administrative legal relations, the role of which is to address common tasks and goals, on the basis of equality and optimal balance of interests in the field of state and municipal administration, which are expressed in the combination of resources, harmonisation and coordination of actions of the participants to these relations. The relevance of the study of this topic today is quite an important stage, since the expansion of the democratic basis of state power is facilitated by the interaction of state authorities with local self-government bodies, which in turn ensures the exercise of the constitutional right of citizens to participate in the management of public affairs. The development of public interests is ensured by this interaction, which to a certain extent contributes to the development of a democratic society, and thus ensures the stable, sustainable development of the state and society. The article examines the experience of the Ukrainian State and foreign countries in organising local self-government, which demonstrates the close interconnection and interdependence of the administrative and state principles. The study of this issue also drew attention to the general political, legal, spiritual, cultural, socio-economic foundations that are the basis for building the Ukrainian state and local self-government. The author examines the principles of organisation and operation of public authorities and local self-government bodies, in particular: transparency, legality, democracy, election of representative bodies, their independence and autonomy from each other and from public associations, and the optimal combination of centralisation and decentralisation.

The study found that the decentralisation reform in Ukraine is a certain reflection of the internal legal and institutional system of governance within the state, as well as the level of respect for human rights and freedoms. It should be noted that the relevance of this article is primarily due to the fact that local self-government is recognised as one of the most effective instruments of democracy, and Ukraine, as a state with a European vector of development, is seeking to move to a new, more advanced model of organising its socio-political and economic life.

In today's world, where globalisation and the development of information technology actively influence all spheres of public life, the effectiveness of interaction between public authorities and local self-government bodies is becoming a key factor in ensuring the further development of the Ukrainian state.

Key words: public authorities, local self-government bodies, municipal administration, democratic society.

Постановка проблеми. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування є однією із центральних та найактуальніших проблем територіальної організації влади в Україні.

У науковій статті основна увага приділяється проблематиці взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, розглядаються проблемні питання їх подальшої роботи, модернізація та реформування органів місцевого самоврядування. Також досліджується питання децентралізації влади, їх недоліки та прогалини.

Слід зауважити, що на практиці існує низка проблем, пов'язаних з діяльністю органів місцевого самоврядування. Проблемний характер має і система взаємовідносин цих органів з органами виконавчої влади на місцях. Подолання цих проблемних питань має стати одним з основних напрямків подальшої розбудови місцевого самоврядування в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На дослідження основних питань взаємодії органів місцевого самоврядування спрямована достатня велика база наукових робіт, теоретиків права, конституціоналістів серед них: І.І. Бодрова, С.В. Болдрев, П.М. Любченко, О.Ю. Лялюк, О.Г. Остапенко, М.О. Петришина, С.Г. Сербогіна, В.О. Сербогін та інші науковці.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Здійснення аналізу чинного законодавства, що регулює питання взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також проектів нормативно-правових актів у відповідній сфері, вивчення практики його застосування; виокремлення позитивних та негативних наслідків можливого правозастосування.

Визначення поняття, правового забезпечення та форм взаємодії органів державної влади з органами місцевого самоврядування, аналіз основних проблем та шляхів вдосконалення взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи питання взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування, необхідно, насамперед, визначити саме поняття «взаємодія». Сучасний тлумачний словник української мови визначає взаємодію як взаємозв'язок між предметами у дії, їх взаємовплив; а також він визначається, як погоджена дія, бо ж взаємодопомога [1].

Взаємодію між органами державної влади та органами місцевого самоврядування можна визначити як спільну діяльність у межах встановленої законодавством компетенції з метою виконання покладених на них повноважень та здійснення контролю за дотриманням законності, прав і свобод людини і громадянина [2].

Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування передбачає співпрацю та координацію дій між державними та місцевими органами влади задля ефективного управління.

Взаємодія гарантує ефективність місцевої політики, сприяючи вирішенню питань місцевого значення, реалізації державних завдань (зміцнення конституційних основ народовладдя, забезпечення інтересів громадян і суспільства в цілому тощо) [3].

Проводячи оцінку взаємодії місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування та іншими органами державної влади відмітимо, що переважно такі взаємовідносини класифікують таким чином:

1. За сферами діяльності: економічні, фінансові, соціальні, ресурсні, інфраструктурні, силові.

2. За кількістю органів публічної влади, що беруть участь у взаємодії: двосторонні (за участю двох органів публічної влади) та багатосторонні (за участю трьох і більше органів публічної влади).

3. За ступенем участі суб'єктів: активні (в основу покладено принцип рівності учасників, коли наявна можливість ведення активного діалогу за схемою «питання-відповідь»

без затримання у часі), пасивні (ініціатором дій виступає одна зі сторін, а інша залишається пасивним суб'єктом процесу, дозволяючи використовувати свої ресурси, не беручи при цьому безпосередньої участі) та пасивно-активні.

4. За характером зв'язків: формальні, неформальні (не оформлені документально).

5. За регулярністю здійснення: регулярні та разові.

6. За термінами: короткострокові, середньострокові та довгострокові.

7. Залежно від об'єкта: інформаційні, міжфункціональні, програмні, міжгалузеві, документарні, кадрові.

8. Залежно від способу досягнення остаточного результату перебування органів публічної влади у відносинах: субординаційні, координаційні та реординаційні відносини [2].

О.Ю. Лялюк стверджує, що «з урахуванням правового статусу суб'єктів взаємодії у наукових джерелах запропоновано декілька різних підходів до класифікації форм взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та різними державними органами, найбільш прагматичним серед яких слід визнати поділ на інформаційні, організаційні (інституційні), матеріально-фінансові, контрольні. Інколи ці форми конкретизуються та, зокрема, виділяються такі: а) координація зусиль у рамках виконання обласних програм, б) розроблення та реалізація комплексних (обласної, міських та районних) програм профілактики правопорушень, спільних заходів щодо мінімізації злочинного впливу на дітей та молодь, інших заходів, спрямованих на підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, в) проведення спільних рейдів, профілактичних заходів, спрямованих на виявлення та припинення кримінальних правопорушень, г) участь у нарадах тощо» [4].

Досліджуючи взаємозв'язок між органами виконавчої влади різних рівнів, встановлено, що реформа децентралізації значно розширила та оптимізувала повноваження органів місцевого самоврядування. При цьому, основним принципом взаємодії виконавчих органів різного рівня є те, що державні органи виконавчої влади, їх посадові особи більше не мають права втручатися в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом [2].

Принципи такої взаємодії є основоположними, керівними орієнтирами діяльності суб'єктів, що безпосередньо впливають на зміст їх діяльності та функціонування. До основних принципів взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування можна віднести: самостійність органів місцевого самоврядування у питаннях їх компетенції (принцип автономії); чітке розмежування повноважень (принцип юридичної визначеності та законності); співпраця при вирішенні питань, що належать до спільної компетенції (принцип координації) [5]; принцип децентралізації; принцип субсидіарності (передача публічних повноважень на максимально наближений до населення рівень, за умови, що він спроможний ефективно виконувати цю функцію) [6]; принцип прозорості та підзвітності; взаємне делегування повноважень.

Загалом принципи взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування діалектично пов'язані між собою і складають систему, тому мають втілюватися тільки в комплексі [7].

Наразі в Україні існує змішана система територіальної організації влади, за якою управління на регіональному рівні здійснюється як органами місцевого самоврядування (обласними та районними радами), так і органами державної виконавчої влади (обласними та районними державними адміністраціями), що обумовлює необхідність координації їх діяльності [8, с. 188].

Основні засади взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування закріплені в Конституції України, Законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про службу в органах місцевого самоврядування», та Європейській хартії місцевого самоврядування, що була ратифікована Україною 15.07.1997 р.

Державна влада та місцеве самоврядування знаходяться в тісній взаємодії та взаємовпливі, обумовлених не лише їх інтегрованістю в більш велику систему публічної влади, але й намаганням їх як цілісних систем пристосувати соціально-політичне середовище до потреб свого існування та розвитку. Взаємодія державної влади і місцевого самоврядування як підсистем публічної влади має декілька підвалин. По-перше, в силу конституційних положень вони мають єдине джерело владних повноважень – народ, що дає підстави деяким науковцям стверджувати про їх соціально-політичну єдність. По-друге, взаємодія державної влади та місцевого самоврядування визначається певною умовністю виділення кола справ, віднесених до відання місцевого самоврядування – питань місцевого значення. Будь-яке загальне питання є в той же самий час і місцевим для кожної окремої території, і, навпаки, у вирішенні багатьох місцевих питань існує загальнодержавний інтерес [2].

Тому, органи державної влади починають більш активно використовувати різноманітні форми співробітництва, консультацій та інших координаційних дій з органами місцевого самоврядування з метою вироблення найефективніших механізмів для здійснення державної політики у галузі місцевого й регіонального розвитку. До них, зокрема, відносяться такі заходи як: утворення спеціальних органів для реалізації спільних програм, проведення координаційних нарад та засідань, проведення спільних дій з комплексних питань і планування з розподілом обов'язків між учасниками їх реалізації [9]. Варто зауважити, що ключову роль у забезпеченні взаємодії з органами місцевого самоврядування відіграють місцеві державні адміністрації (п. 6 ч. 1 ст. 119 Конституції України).

Частина 2 статті 35 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» прямо передбачає взаємодію місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування як основний принцип роботи місцевих державних адміністрацій. Основні форми взаємодії закріплені у частині 5 статті 35 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» де зазначено, що для здійснення спільних програм місцеві державні адміністрації й органи місцевого самоврядування можуть укладати договори, створювати загальні органи й організації.

Частина 1 статті 14 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» визначає за місцевими державними адміністраціями можливість здійснювати повноваження місцевого самоврядування, за умови делегування їх певними радами, що, в свою чергу, відіграє важливу роль в оптимальній взаємодії органів та підвищує ефективність виконання певних покладених на них функцій. Проте, це положення деякою мірою суперечить Європейській хартії місцевого самоврядування, адже Європейська хартія місцевого самоврядування визначає виключність повноважень місцевого самоврядування одним із головних принципів. Натомість доцільним є вдосконалення порядку делегування повноважень органам місцевого самоврядування вищого рівня відповідно до адміністративно-територіального поділу [10].

Аналізуючи положення Закону України «Про місцеві державні адміністрації», варто звернути увагу, що при врегулюванні повноважень в окремих галузях (соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів тощо), законодавець чітко закріплює аспекти взаємодії органів, що слугує передумовою для злагодженої роботи та має на

меті забезпечити відсутність конфліктів при безпосередній реалізації органами своїх повноважень.

У процесі співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування виникають проблеми. Серед основних проблем взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування можна виділити такі як: 1) неузгодженість у розподілі повноважень; 2) недостатнє фінансування місцевих органів; 3) політична суперечність між рівнями влади; 4) різний рівень професіоналізму та кваліфікації; 5) недостатня інформованість та комунікація; 6) використання ресурсів для реалізації державних програм.

Розглянемо детальніше наведені проблеми взаємодії органів державної влади з органами місцевого самоврядування та шляхи подолання наведених недоліків.

1. **Неузгодженість у розподілі повноважень.** Зміст проблеми неузгодженості у розподілі (розмежуванні) повноважень полягає у дублюванні функцій і повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування. Однією з причин є те, що, згідно з Конституцією, районні та обласні ради визначаються як органи місцевого самоврядування, які представляють спільні інтереси територіальних громад (ч. 4 ст. 140 Конституції України), проте без власних виконавчих органів. Внаслідок цього, свої функції відповідні ради делегують місцевим державним адміністраціям. Це призводить до непорозумінь і суперечностей у здійсненні державної політики на місцях, а також створює можливості для зловживань або неефективного використання ресурсів. Також це простежується під час реалізації органами місцевого самоврядування державних програм без належної координації з державними адміністраціями [6]. Рішенням цієї проблеми є внесення змін до законодавства для чіткого визначення повноважень місцевих органів. Проте, більш дієвим шляхом може бути вирішення подібних суперечностей шляхом судового розгляду [11]. Органи влади на місцях можуть також направляти подання до Конституційного Суду України щодо тлумачення норм, що визначають компетенцію відповідних органів влади [12].

2. **Недостатнє фінансування місцевих органів.** Проблема недостатнього фінансування місцевих органів криється у нестачі ресурсів місцевого бюджету для реалізації важливих соціальних проектів. Це особливо актуально для малих і середніх міст або територіальних громад, де основні доходи складаються з податків, що збираються на місцевому рівні. Можна навести такий приклад: підприємство знаходиться в одній області, але доходи від податків йдуть до центрального бюджету, при тому не забезпечуючи розвиток місцевої інфраструктури. Вирішення проблеми є запровадження децентралізації та більшої фінансової автономії.

3. **Політична суперечність між рівнями влади** є ще однією проблемою, яка полягає у взаємодії між державними органами та органами місцевого самоврядування, що може ускладнюватися через політичну різницю між центральною владою та місцевими керівниками, особливо в умовах політичної конкуренції або регіональних відмінностей у пріоритетах. Це може призводити до конфліктів і блокування важливих ініціатив. Вирішенням цього питання є налагодження ефективного політичного діалогу між органами влади, зокрема через робочі групи чи міжвідомчі комісії, створення національних та регіональних платформ для комунікації, де можуть обговорюватися суперечливі питання та досягатися компроміси.

4. **Різний рівень професіоналізму та кваліфікації.** В багатьох випадках місцеві чиновники не мають достатнього досвіду або знань для реалізації державних ініціатив. Це особливо помітно у невеликих громадах, де працівники місцевих рад не завжди можуть ефективно здійснювати управлінські функції. Рішенням є інвесту-

вання у кадровий потенціал місцевої влади, впровадження програм навчання для працівників місцевих органів влади, навчання і перепідготовка кадрів, розвиток системи професійного навчання як через державні програми навчання, так й обміни з міжнародними партнерами.

5. Недостатня інформованість та комунікація. Проблеми низької інформованості та комунікації між рівнями влади можуть призвести до затримок у виконанні важливих державних програм. Наприклад, в деяких областях виникають проблеми з реалізацією програм, що фінансуються з державного бюджету, через недостатнє інформування та координацію між місцевими органами та міністерствами. Вирішення полягає у впровадженні електронних платформ для обміну інформацією між місцевими органами та центральною владою. Наприклад, система Електронного уряду вже є важливим інструментом для покращення комунікації між органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

6. Використання ресурсів для реалізації державних програм. Місцеві органи не завжди можуть правильно використати фінансові ресурси, надані для реалізації національних програм, через низький рівень управлінської компетенції або технічну неспроможність. Вирішенням є підвищення контролю з боку центральних органів влади та надання технічної допомоги місцевим органам.

Перспективи розвитку взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні передбачають подальшу децентралізацію, зміцнення фінансової та адміністративної автономії місцевих органів, а також підвищення ефективності управління на всіх рівнях влади. Нагальною необхідністю для здійснення цього є:

1. Завершення та вдосконалення децентралізації. Перспектива полягає в продовженні реформи децентралізації, яка була розпочата в 2014 році, і в завершенні процесу передачі повноважень та ресурсів на місце. Оскільки багато громад вже отримали значну автономію в управлінні своїми фінансами та реалізації програм, подальше зміцнення їхніх можливостей дозволить досягти більш збалансованого розвитку територій [6]. У перспективі може бути досягнута більша незалежність місцевих бюджетів, зменшення залежності від центрального фінансування і розширення місцевих доходів. Також важливо далі вдосконалити правове регулювання, щоб чітко розмежувати сфери відповідальності між центральною і місцевою владою.

2. Розвиток електронного уряду та цифрових технологій. Оскільки цифровізація стає ключовим фактором ефективного управління, розвиток електронного уряду є важливою перспективою для підвищення прозорості та ефективності взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Впровадження більш ефективних платформ для обміну даними між органами влади та з громадянами дозволить знизити бюрократичні бар'єри та пришвидшити прийняття рішень.

3. Покращення міжвідомчої координації та співпраці. Потрібно сприяти налагодженню кращої координації між центральною і місцевою владою через: а) створення постійно діючих комісій для обговорення ключових питань, що стосуються розвитку регіонів, а також дозволить знизити ризики політичних і адміністративних конфліктів; б) налагодження системи електронного документообігу; в) регулярні зустрічі представників центральної і місцевої влади, що допоможуть зменшити неузгодженість у розподілі ресурсів та виконанні державних програм.

4. Покращення правового забезпечення та зменшення бюрократичних бар'єрів. Важливо продовжити реформу системи державного управління для зменшення бюрократії та забезпечення гнучкості у взаємодії між органами влади. Удосконалення законів, що регулюють відносини між державними органами та органами місцевого самоврядування, для забезпечення більшої прозорості, підзвітності та ефективності.

Розгляд зарубіжного досвіду взаємодії державних органів та органів місцевого самоврядування є важливим елементом для аналізу та вдосконалення управлінських практик в Україні. Багато країн мають різні моделі цієї взаємодії, що залежить від традицій, політичних структур та адміністративних систем.

Німеччина є прикладом федеративної держави, де взаємодія між державними органами та органами місцевого самоврядування регулюється Конституцією. Федеративна система дозволяє землям (штатам) мати власні конституції та управлінські структури, що взаємодіють з федеральними органами. У Німеччині органи місцевого самоврядування мають значну фінансову автономію через систему податків та субвенцій від федерального уряду. Місцеві органи влади мають право брати участь у національній політиці через участь у федеральних органах, таких як Федеральна рада (Bundesrat) [13].

Франція, хоч і є унітарною державою, у 1980-х роках почала процес децентралізації, надаючи більші повноваження регіональним та місцевим органам самоврядування. Місцеві органи мають значну самостійність у питаннях освіти, транспорту та економічного розвитку, однак основні фінансові ресурси надаються з центрального уряду через систему трансфертів. Місцеві органи мають обов'язок консультуватися з центральними органами в питаннях, що мають загальнодержавне значення [14, 15].

Швеція є прикладом скандинавської моделі децентралізованої держави, де органи місцевого самоврядування мають значну автономію в управлінні соціальними послугами та економікою. Місцеві органи самоврядування в Швеції мають право стягувати податки, що дозволяє їм мати стабільне фінансування для надання місцевих послуг. Взаємодія між державою та місцевими органами відбувається через регулярні консультації та спільні ініціативи для забезпечення національних стратегій на місцевому рівні [13].

США мають федеративну систему, в якій взаємодія між федеральними та місцевими органами зосереджена на чітко визначених повноваженнях. Місцеві органи влади мають право стягувати податки, але значну частину фінансування вони отримують через федеральні гранти та субсидії. Місцеві органи беруть участь у реалізації федеральних програм через механізм «федерально-державно-місцеве партнерство», що забезпечує ефективне використання ресурсів на різних рівнях.

Зарубіжний досвід свідчить, що успішна взаємодія між державними органами та органами місцевого самоврядування ґрунтується на децентралізації, фінансовій автономії місцевих органів та чіткій координації національних та місцевих ініціатив.

Висновок. Взаємодія органів державної влади з органами місцевого самоврядування є одним із ключових аспектів ефективного управління та реалізації функцій держави. Вона визначається як регламентована законодавством спільна діяльність органів публічної влади, що спрямована на мобілізацію, кооперацію зусиль з метою узгодженого виконання покладених на них повноважень й ефективного управління на регіональному рівні. Положення нормативно-правових актів, що регулюють взаємодію органів державної влади та місцевого самоврядування свідчать про автономність та самостійність органів місцевого самоврядування, що, в свою чергу, не виключає взаємодії між цими органами з метою поєднання та ефективного забезпечення місцевих та державних інтересів.

Подальшого дослідження потребує питання вдосконалення та розроблення нових форм взаємодії органів державної влади з органами місцевого самоврядування, що відповідатимуть потребам подальшого розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Взаємодію між органами державної влади та органами місцевого самоврядування можна визначити як спільну

діяльність у межах встановленої законодавством компетенції з метою виконання покладених на них повноважень та здійснення контролю за дотриманням законності, прав і свобод людини і громадянина. Для вирішення конкретно визначених проблем можуть прийматися нові нормативно-правові акти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів / Уклад. Н. Кусайкіна, Ю. Цибульник; за заг. ред. В. В. Дубінінського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2011. 784 с. URL: <https://archive.org/details/suchasnyi2011/mode/2up?view=theater> (дата звернення: 23.12.2024).
2. Джус П. С. Механізми взаємодії органів державної виконавчої влади з органами місцевого самоврядування. *Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Біла Церква, 30 жовт. 2024 р.). Біла Церква: БНАУ, 2024. С. 166–169. URL: <https://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/tezy-econ-30.10.24.pdf#page=166> (дата звернення: 23.12.2024).
3. Оленев Д. Г. Адміністративно-правове регулювання діяльності органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. № 39. С. 436–443. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1120/979> (дата звернення: 23.12.2024).
4. Лялюк О. Ю. Деякі питання взаємовідносин органів та посадових осіб місцевого самоврядування з органами внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки, судовими органами та органами юстиції. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. № 31. С. 61–74. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/12183> (дата звернення: 23.12.2024).
5. Самойленко Л. Я. Демократичні принципи взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2015. № 2 (13). С. 181–187. URL: <http://biblio.umfs.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/1390/1/27.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
6. Бодрова І. І. Проблеми імплементації європейських стандартів у сфері компетенції місцевого самоврядування в Україні. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. пр. Харків : Право, 2019. Вип. 38. С. 26–48. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19081/1/26-48.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
7. Живодьор К. Взаємодія місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в Україні: проблеми та шляхи вирішення. URL: <https://naub.oa.edu.ua/vzaemodiya-mistsevuyh-derzhavnyh-administratsij-ta-orhaniv-mistsevoho-samovryaduvannya-v-ukrajini-problemy-ta-shlyahy-jih-vyrishennya/> (дата звернення: 23.12.2024).
8. Челомбїтко Л. В. Правові основи взаємодії державної влади та місцевого самоврядування в Україні. *Актуальні проблеми державного будівництва та місцевого самоврядування в контексті конституційної модернізації*: зб. наук. ст. за матеріалами наук.-практ. семінару, м. Харків, 14 жовт. 2016 р. Харків, 2016. С. 187–190. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11523/1/Chelombitko.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
9. Бондарчук Л. В., Урбанович В. А. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування: правові й функціональні аспекти. *Науковий огляд*. 2015. №11 (21). С. 1–9. URL: <file:///E:/Downloads/650-2699-1-PB.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
10. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у межах нової системи територіальної організації влади в Україні. Аналітична доповідь. / заг. ред. Г. В. Макаров. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2011. 54 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2011-06/Vzaemodiya-00350.pdf> (дата звернення: 23.12.2024).
11. Малик Я. Й. До питання про взаємодію органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні. *Ефективність державного управління*. 2015. № 43. С. 295–302. URL: file:///E:/Downloads/efdu_2015_43_39.pdf (дата звернення: 23.12.2024).
12. Борденюк В. Місцеве самоврядування в механізмі держави: конституційно-правовий аспект. *Право України*. 2003. № 4. С. 12–17.
13. Любченко П. М., Смоляр О. А. Зарубіжний досвід організації контролю у сфері місцевого самоврядування. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*: зб. наук. пр. Харків, 2015. № 29. С. 18–31. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12180/1/Lubchenko_Smolug_18-31.pdf (дата звернення: 23.12.2024).
14. Петришина М. О., Колодяжний О. О. Зарубіжний досвід реформування місцевого самоврядування: на прикладі Франції та Польщі. *Молодий вчений*. 2016. № 1(28). Ч. 2. С. 47–51. URL: [file:///E:/Downloads/molv_2016_1\(2\)_12.pdf](file:///E:/Downloads/molv_2016_1(2)_12.pdf) (дата звернення: 23.12.2024).
15. Полянська Я. В. Зарубіжний досвід формування ефективної моделі взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування на прикладі Французької Республіки. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7 № 12 С. 38–48. URL: file:///E:/Downloads/aplur_2019_7_12_6.pdf (дата звернення: 23.12.2024).